

Scrisoare de intenții

Kristalina Georgieva
Director Executiv
Fondul Monetar Internațional
700 19th Street, NW
Washington, DC 20431 USA

Chișinău, 10 aprilie 2020

Stimată Doamnă Georgieva,

1. Costurile pandemiei de coronavirus pentru economia și populația Republicii Moldova sunt enorme. Sistemul nostru de ocrotire a sănătății este supus unor presiuni extreme, având o urgentă nevoie de utilaj și echipamente medicale esențiale, precum și stocuri de teste. Luptăm împotriva virusului pe mai multe fronturi, numeroase sectoare fiind blocate pentru a stopa răspândirea lui. În timp ce incertitudinea rămâne mare, anticipăm o recesiune profundă. Sistemul finanțelor publice este pus la grea încercare, din cauza scăderii vertiginoase a veniturilor fiscale și vamaie și creșterii mari a cheltuielilor din sistemul de ocrotire a sănătății și cel de asistență socială de pe urma crizei. Remiterile, exporturile și intrările de capital au scăzut drastic, iar reducerea importurilor compensează doar parțial aceasta, în consecință avem mari necesități de finanțare la capitolul balanței de plăți.

2. În pofida perspectivelor economice negative și incerte, suntem foarte conștienți de necesitatea de a menține disciplina fiscală, de a asigura sustenabilitatea datoriei și de a menține transparența și corectitudinea politicilor promovate. Pentru păstrarea încrederii și stabilității financiare, păstrarea încadrării populației în câmpul muncii, protejarea persoanelor vulnerabile și șomerilor, precum și promovarea unei redresări economice ample și atotcuprinzătoare va fi esențial să întreprindem eforturi comune, cu sprijinul financiar și tehnic al partenerilor noștri internaționali. Criza a dictat recalibrarea urgentă și semnificativă a planurilor noastre bugetar-fiscale pe termen scurt. La mijlocul lunii aprilie, în consultare cu experții FMI, guvernul a adoptat rectificarea bugetului pentru anul 2020, care sperăm să fie adoptată rapid în parlament. Suntem pregătiți să revizuim planurile de cheltuieli și să rectificăm bugetul din nou la toamnă, dacă se vor înrăutăți perspectivele sau se vor materializa riscurile ce țin de finanțarea externă. Printre acțiunile noastre de politici se numără:

- *Susținerea afacerilor*, în special a întreprinderilor și antreprenorilor afectați de restricțiile impuse de stat. Printre aceste măsuri se numără subvenționarea temporară a impozitelor salariale și amânarea termenelor de achitare a lor, rambursarea mai rapidă a TVA aferente intrărilor, anularea obligativității achitării plății pentru patenta de întreprinzător și anularea penalităților la întârzierea plăților, precum și aprobarea unor programe de recreditare a întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul băncilor comerciale. Am impus un moratoriu pentru toate controalele fiscale și alte tipuri de controale de stat pentru perioada stării de urgență și am aprobat deducerea impozitelor aferentă donațiilor la stat pentru combaterea COVID-19.

- *Măsuri de protecție socială*, cum ar fi extinderea accesului la ajutorul de șomaj, inclusiv pentru forța de muncă care a revenit de peste hotare și persoanele neangajate anterior în câmpul muncii, și extinderea programelor existente de asistență socială bine ținută și de angajare în câmpul muncii, susținute prin majorarea semnificativă a finanțării de la bugetul de stat.
- *Măsuri pentru susținerea sistemului de ocrotire a sănătății și măsuri necesare în situații de urgență*, pentru a asigura accesul nediscriminatoriu la servicii medicale și majorarea cheltuielilor de sănătate legate de lupta cu virusul, precum și alocarea de fonduri suplimentare pentru pregătirea sistemului de ocrotire a sănătății să facă față unor situații potențiale și mai grave, conform estimării costurilor realizată de Organizația Mondială a Sănătății.
- *Măsuri de gestionare a finanțelor publice*, care prevăd o coordonare strânsă cu autoritățile publice locale, planificarea pentru situații de urgență și majorarea volumului de finanțare a fondurilor de intervenție de stat.

3. Ne-am angajat să punem în aplicare cerințe stricte privind controlul, auditul, raportarea și transparența cheltuielilor statului legate de criză, inclusiv prin publicarea informațiilor despre achizițiile publice relevante și proprietarii efectivi ai întreprinderilor care încheie contracte cu statul, să aplicăm în continuare cadrul de prevenire și combatere a spălării banilor și regimul de declarare a activelor. Toate cheltuielile pentru atenuarea crizei vor fi supuse unui audit tematic realizat de Curtea de Conturi și ne angajăm să facem public raportul pe acest audit.

4. La momentul declanșării crizei, sistemul nostru financiar s-a aflat într-o situație bună. Ultima evaluare a programului susținut de FMI, care a fost finalizată recent, a punctat ducerea la bun sfârșit a reformelor complexe din sectorul bancar, implementarea cărora a durat mai mulți ani. Indicatorii suficienței capitalului și de lichiditate ale sistemului nostru bancar rămân solizi, oferind astfel o rezervă confortabilă care să protejeze sectorul bancar împotriva pierderilor grave aferente creditelor acordate și presiunilor pe partea de lichiditate. Banca Națională a Moldovei (BNM) și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) au luat măsuri pentru susținerea economiei, asigurarea lichidității și sporirea rezilienței sistemului financiar.

- Obiectivul nostru imediat este de a păstra stabilitatea sectorului financiar prin asigurarea transparenței la stabilirea calității activelor, aplicarea prudentă a provizioanelor pentru acoperirea pierderilor din credite și facilitarea practicilor bune de restructurare. Pentru a îmbunătăți procesul de monitorizare a solvabilității și lichidității băncilor, BNM va asigura monitorizarea riguroasă a respectării cerințelor prudentiale, cerințelor privind expunerile față de părțile afiliate, cerințelor privind tranzacțiile transfrontaliere, precum și cerințelor privind activitățile și tranzacțiile suspecte din perspectiva prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.
- BNM va intensifica eforturile de cooperare, inclusiv cu autoritățile din alte jurisdicții, pentru a identifica rapid problemele care apar, și va lua, după necesitate, măsuri preventive coordonate. De asemenea, BNM va cere ca băncile-mamă să se abțină de la reducerea capitalului și fondurilor de creditare, în caz dacă vor apărea presiuni asupra stabilității sau capitalului băncilor din Republica Moldova. În afară de aceasta, BNM își va

exercita atribuțiile de supraveghere pentru a asigura menținerea capitalului, inclusiv prin restricționarea plății dividendelor și răscumpărării acțiunilor.

- Pentru a atenua riscurile din sectorul financiar nebancaar, având în vedere rolul important pe care îl joacă pe piața creditării persoanelor fizice și întreprinderilor mici și mijlocii, recomandăm reducerea voluntară a ratelor dobânzii și amânarea achitării creditelor până la sfârșitul lunii iunie. Autoritatea de supraveghere va supraveghea cu strictețe toate expunerile amânate și va asigura transparență la stabilirea calității activelor.

5. Susținem ferm poziția unei bănci centrale independente și vom permite ca flexibilitatea ratei de schimb să faciliteze ajustarea macroeconomică la șocuri, iar BNM va utiliza judicios rezervele valutare, contracarând presiunile dezordonate pe piață și volatilitatea excesivă a cursului de schimb.

6. În conformitate cu politica garantării rambursării creditelor FMI, ne angajăm să participăm la procesul de actualizare a evaluării cadrului de guvernare și control al BNM înainte de aprobarea unui nou program cu FMI, de exemplu a unui program ulterior susținut prin Mecanismul extins de creditare (ECF) și Mecanismul de finanțare extinsă (EFF). Ministerul Finanțelor și BNM vor actualiza Memorandumul de înțelegere cu privire la rolurile și responsabilitățile fiecărei dintre părți în ceea ce privește deservirea obligațiilor financiare față de FMI.

7. Republica Moldova va respecta prevederile Statutului FMI. Ne angajăm să nu introducem restricții valutare și comerciale noi și să nu înăsprim restricțiile existente, și, totodată, ne angajăm să nu introducem și să nu înăsprim careva alte măsuri sau politici, care s-ar solda cu înrăutățirea situației balanței de plăți a țării.

8. După depășirea crizei actuale, ne propunem să continuăm relațiile cu FMI și intenționăm să ajungem la un acord cu privire la un nou program multianual pentru rezolvarea problemelor de ordin structural din Republica Moldova. Printre prioritățile-cheie se numără consolidarea statului de drept și reformarea sectorului justiției și sectorului întreprinderilor de stat, inclusiv prin sporirea transparenței, consolidarea supravegherii și guvernării și îmbunătățirea capacităților instituționale din sectorul public. Aceste reforme ne vor ajuta să atingem obiectivele noastre ce țin de reducerea sărăciei și creșterea economică.

9. Solicităm, prin prezenta, acordarea asistenței FMI prin intermediul Mecanismului de creditare rapidă (RCF) și Instrumentului rapid de finanțare (RFI), în valoare de 172,5 milioane DST (100 procente din cota Republicii Moldova la FMI), pentru a-i permite Republicii Moldova să-și acopere necesitățile urgente legate de balanța de plăți și de bugetul de stat, pentru a sprijini măsurile luate în contextul crizei și stării de urgență. Considerăm că politicile stipulate în această scrisoare sunt satisfăcătoare pentru a atinge obiectivul de stabilizare economică, dar suntem pregătiți să punem în aplicare și măsuri suplimentare în vederea menținerii stabilității macroeconomice și sociale. Ne vom consulta cu FMI cu privire la orice modificare a politicilor specificate în această scrisoare. Vom pune la dispoziția FMI informațiile solicitate pentru evaluarea implementării politicilor noastre. În spiritul menținerii angajamentului nostru față de politica de transparență, acordăm consimțământul pentru publicarea pe pagina web a Fondului

Monetar Internațional a acestei scrisori și a documentelor de însoțire prezentate Consiliului de directori executivi al FMI.

Cu respect,

Ion Chicu

Prim-ministru, Guvernul
Republicii Moldova

Sergiu Răilean

Ministru al Economiei și
Infrastructurii

Serghei Pușcuța

Ministrul Finanțelor,
Viceprim-ministru

Octavian Armașu

Guvernator
Banca Națională a Moldovei